

การพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของบุคลากร
เทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี*
THE DEVELOPMENT OF ADMINISTRATIVE COMPETENCY BASED
ON THE PRINCIPLES OF SAPPURISADHAMMA AMONG PERSONNEL
OF TONKHAM SUBDISTRICT MUNICIPALITY, BANG PLA MA DISTRICT,
SUPHAN BURI PROVINCE

พระสุรชัย ธมมธโร, นพดล ดีไทยสงค์,
วิชชุกร นาคธน, พระครูโสภณวีรานุวัตร (นิคม ญฐรวโร)
Phra Surachai Dhammatharo, Noppadon Deethaisong,
Witchukorn Nakathon, Phrakhrusophonweeranuwat (Nikhom Natthawaro)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Corresponding Author E-mail: 6253504005@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับสมรรถนะการบริหารของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี 2. เปรียบเทียบสมรรถนะการบริหารของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3. นำเสนอการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน โดยเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อประเมินสมรรถนะการบริหารงานของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม จังหวัดสุพรรณบุรี ในส่วนของข้อมูลเชิงปริมาณได้รวบรวมผ่านแบบสอบถาม และวิเคราะห์ด้วยสถิติเช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบคู่ LSD. สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพได้มาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับสูง โดยด้านการดำเนินงานเป็นทีมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการวางแผนการทำงาน ส่วนการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด การวิเคราะห์ตามตัวแปรส่วนบุคคลพบว่า เพศไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบความแตกต่างตามอายุ การศึกษา รายได้ และ

*Received June 25, 2025; Revised August 10, 2025; Accepted August 15, 2025

อาชีพ จากผลการวิจัยได้เสนอแนะแนวทางพัฒนาสมรรถนะโดยนำหลักสัปปุริสธรรมทั้ง 7 ประการ มาเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความรู้ ความสามารถ และจริยธรรมในการบริหารงานภาครัฐ

คำสำคัญ: สมรรถนะการบริหาร; สัปปุริสธรรม; เทศบาลตำบลต้นคราม

Abstract

Objectives of this research entitled The Development of Administrative Competency Based on the Principles of Sapurisa-dhamma among the Personnel of Tonkram Sub-District Municipality, Bang Pla Ma District, Suphanburi Province were: To study the level of administrative competency of the personnel 2. To compare the competency based on personal factors; and 3. To propose development guidelines based on the principles of Sapurisa-dhamma. The study employed a mixed-methods approach, integrating both quantitative and qualitative research. The quantitative research, data were collected via questionnaires and analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way ANOVA, and Least Significant Difference (LSD.). Qualitative data were obtained through in-depth interviews.

The findings revealed that the overall administrative competency was at a high level. Teamwork showed the highest mean score, followed by planning, while strategic performance scored the lowest. In terms of personal factors, gender showed no statistically significant difference, whereas age, education, income, and occupation did. Development based on Sapurisa-dhamma as the guidelines to foster virtuous, knowledgeable, and community-oriented administration.

Keywords: Administrative Competency; Sapurisa-Dhamma; Tonkram Subdistrict Municipality

บทนำ

สมรรถนะในการบริหารงานของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดประสิทธิภาพและความสำเร็จของการพัฒนาท้องถิ่นในยุคที่บริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารที่มีสมรรถนะสูง

จะสามารถนำพาองค์กรให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสมรรถนะดังกล่าวครอบคลุมทั้งด้านภาวะผู้นำ การวางแผนกลยุทธ์ การบริหารจัดการ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังรวมถึงการมีจริยธรรมในการบริหาร การตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและหลักธรรมาภิบาล ตลอดจนการเสริมสร้างแรงจูงใจให้แก่บุคลากรในองค์กรเพื่อให้เกิดความสามัคคีและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายร่วมกัน สมรรถนะเหล่านี้จึงมิใช่เพียงคุณลักษณะเฉพาะตัวของบุคคล แต่เป็นระบบความสามารถที่สะท้อนถึงการบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะและคุณธรรมที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้นำองค์กรท้องถิ่นอย่างรอบด้าน (ปัญญาธ บัญสิทธิ์, 2567)

นอกจากทักษะด้านการบริหารจัดการแล้ว สมรรถนะด้านภาวะผู้นำก็มีความสำคัญไม่น้อย ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีภาวะผู้นำที่สามารถเป็นแบบอย่างทั้งในด้านจริยธรรมและการปฏิบัติงาน สามารถสร้างแรงบันดาลใจและจุดประกายให้ทีมงานเกิดความมุ่งมั่นร่วมกันในการทำงานเพื่อประโยชน์สาธารณะ ความสามารถในการปรับตัวและเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ก็เป็นอีกหนึ่งสมรรถนะที่จำเป็นอย่างยิ่งในบริบทของการบริหารยุคดิจิทัล ผู้บริหารต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชน ทั้งนี้ การมีความรู้เกี่ยวกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่ตนเองก็เป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะที่ช่วยให้การตัดสินใจและการบริหารจัดการมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง เมื่อสมรรถนะเหล่านี้ถูกบูรณาการเข้ากับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ย่อมทำให้ผู้บริหารสามารถเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพและสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกให้กับชุมชนได้อย่างยั่งยืน (เสถียร ปวงสุข, 2564)

เทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ประสบกับปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานของบุคลากรในลักษณะที่สะท้อนภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังต้องการการเสริมสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการให้บริการสาธารณะ ปัญหาที่พบ เช่น การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะทางด้านการวางแผนพัฒนา การจัดทำงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ และการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเชิงนโยบาย ทำให้เทศบาลขาดความคล่องตัวในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ได้อย่างยั่งยืน และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างครอบคลุม นอกจากนี้ยังพบว่า การบริหารภายในยังมีข้อจำกัดในด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารระดับต้น การขาดระบบการพัฒนาทักษะและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในหมู่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น

รวมถึงการขาดกลไกการประเมินสมรรถนะและติดตามผลการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การปฏิบัติงานยังคงอิงกับระบบราชการแบบเดิมที่เน้นการปฏิบัติตามคำสั่งมากกว่าการริเริ่มหรือปรับเปลี่ยนกระบวนการอย่างสร้างสรรค์ สภาพแวดล้อมการทำงานที่ยังไม่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในระยะยาว ถือเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการยกระดับศักยภาพของบุคลากรให้สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลในระบอบประชาธิปไตยท้องถิ่นอย่างแท้จริง (เทศบาลตำบลต้นคราม, 2568)

จากบริบทของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม (ที.ปา. (ไทย) 11/330/333) สามารถเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นครามได้อย่างเหมาะสม โดยเริ่มจากธัมมัญญตา ซึ่งหมายถึงการรู้จักเหตุแห่งปัญหา เช่น สาเหตุของการขาดประสิทธิภาพหรือภาวะผู้นำที่ไม่เข้มแข็ง อดัตถัญญตาเป็นการมองผลลัพธ์ของการกระทำที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการบริหาร เช่น ความพึงพอใจของประชาชนหรือผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน อดัตถัญญตาช่วยให้บุคลากรรู้จักประเมินตนเอง ยอมรับข้อบกพร่องและปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง มัตตัญญตาทำให้รู้จักประมาณตน ไม่ใช้อำนาจเกินขอบเขตหรือทรัพยากรเกินความจำเป็น กาลัญญตาเน้นการเลือกเวลาในการตัดสินใจหรือดำเนินงานอย่างเหมาะสม ปริสสญญตาเน้นการเข้าใจบริบทของหน่วยงาน ชุมชน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อการสื่อสารและบริหารที่กลมกลืน ขณะที่บุคคลัญญตาเป็นการรู้จักบุคคล คือ เข้าใจศักยภาพของผู้ใต้บังคับบัญชาและเลือกใช้คนให้เหมาะสมกับงาน ซึ่งทั้งหมดนี้จะช่วยส่งเสริมให้บุคลากรในเทศบาลมีสมรรถนะเชิงพุทธที่ส่งเสริมการบริหารที่มีคุณธรรม รอบคอบ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากบริบทของความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมุ่งเน้นการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับความเป็นบัณฑิตผู้รู้ 7 ประการ มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในองค์กรท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านการวางแผน การตัดสินใจ การจัดการเชิงกลยุทธ์ และภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชนอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนเป็นแนวทางเชิงพุทธที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในระบบราชการท้องถิ่นเพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการและความเชื่อมั่นของประชาชนในระยะยาว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะการบริหารของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการบริหารของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยใช้ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้วิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถาม ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้หมายถึง ประชาชนที่มีอายุครบ 18 ปี บริบูรณ์ และมีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 4,991 คน (ศูนย์กลางองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัย, 2568)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง สำหรับการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541) อาศัยระดับความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 0.05 จากจำนวนประชากรทั้งหมด จึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมเท่ากับ 370 คน ทั้งนี้ การเลือกกลุ่มตัวอย่างดำเนินการโดยวิธีแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling)

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10 รูปหรือคน ได้แก่ กลุ่มที่ 1 นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูปหรือคน กลุ่มที่ 2 ผู้บริหารเทศบาลตำบลต้นคราม จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 3 ข้าราชการประจำในเทศบาลตำบลต้นคราม จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 4 ผู้นำชุมชนในเขตเทศบาลตำบลต้นคราม จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 5 นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ หลักสัปปุริสธรรม ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สมรรถนะการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกฤษณา อำเภอบางปลาม้า จังหวัด สุพรรณบุรี

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักสัปปุริสธรรมของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 ชุด และดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเองทุกชุด จากการตรวจสอบพบว่าแบบสอบถามทั้ง 370 ชุดมีความสมบูรณ์ครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนที่แจกไป

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ตามกำหนดการที่ตกลงกันไว้ โดยเก็บข้อมูลด้วยการจดบันทึกประกอบกับการบันทึกเสียงเพื่อความครบถ้วนของเนื้อหา หลังจากการสัมภาษณ์เสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดิบที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดมารวบรวม จัดหมวดหมู่ และวิเคราะห์ด้วยวิธีการที่เหมาะสม เพื่อจัดทำเป็นผลการวิจัยในลำดับถัดไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไปเมื่อพบว่า มีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่างเป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD.)

5.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงบริบทเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาที่ลึกซึ้งและเชื่อมโยงกับสภาพการณ์จริง

ผลการวิจัย

1. ระดับสมรรถนะการบริหารงานของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสมรรถนะการบริหารของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม

สมรรถนะการบริหารของบุคลากร เทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. สมรรถนะในการสื่อสาร	3.90	0.65	มาก
2. สมรรถนะในการวางแผนและการบริหารจัดการ	3.91	0.70	มาก
3. สมรรถนะในการทำงานเป็นทีม	4.01	0.63	มาก
4. สมรรถนะในการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์	3.78	0.74	มาก
5. สมรรถนะในการตระหนักรู้เรื่องโลกาภิวัตน์	3.80	0.75	มาก
6. สมรรถนะในการบริหารตนเอง	3.88	0.63	มาก
ภาพรวม	3.88	0.62	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับสมรรถนะการบริหารของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า สมรรถนะในการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ สมรรถนะในการวางแผนและการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก สมรรถนะในการสื่อสารอยู่ในระดับมาก สมรรถนะในการบริหารตนเองอยู่ในระดับมาก สมรรถนะในการตระหนักรู้เรื่องโลกาภิวัตน์อยู่ในระดับมาก และสมรรถนะในการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์อยู่ในระดับมาก โดยมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อสมรรถนะการบริหารงานของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ รายได้ และอาชีพ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานตามหลักสัปปุริสธรรมของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถสรุปได้ 1. อัตตัญญูตา รู้จักตน ส่งเสริมการประเมินตนเองและกิจกรรมสะท้อนตน เพื่อพัฒนาและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน 2. อัมมัญญูตา รู้จักเหตุ จัดอบรมการคิดวิเคราะห์ ใช้หลักธรรมและข้อมูลเป็นฐานในการบริหาร 3. อัตถัญญูตา รู้จักจุดหมาย วางแผนงานให้ชัดเจน ยึดประโยชน์

ประชาชน และเน้นผลลัพธ์ที่วัดผลได้ 4. มัตตัญญูตา รู้จักประมาณ ใช้ทรัพยากรอย่างพอเพียง ควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมอย่างสมดุล 5. กาลัญญูตา รู้จักเวลา วางแผนตรงเวลา ใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน 6. ปริสสัญญูตา รู้จักชุมชน เข้าใจบริบท และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น 7. ปุคคัลัญญูตา รู้จักบุคคล เข้าใจความต่างของคน บริหารด้วยเมตตาและพัฒนาภาวะผู้นำ

อภิปรายผลการวิจัย

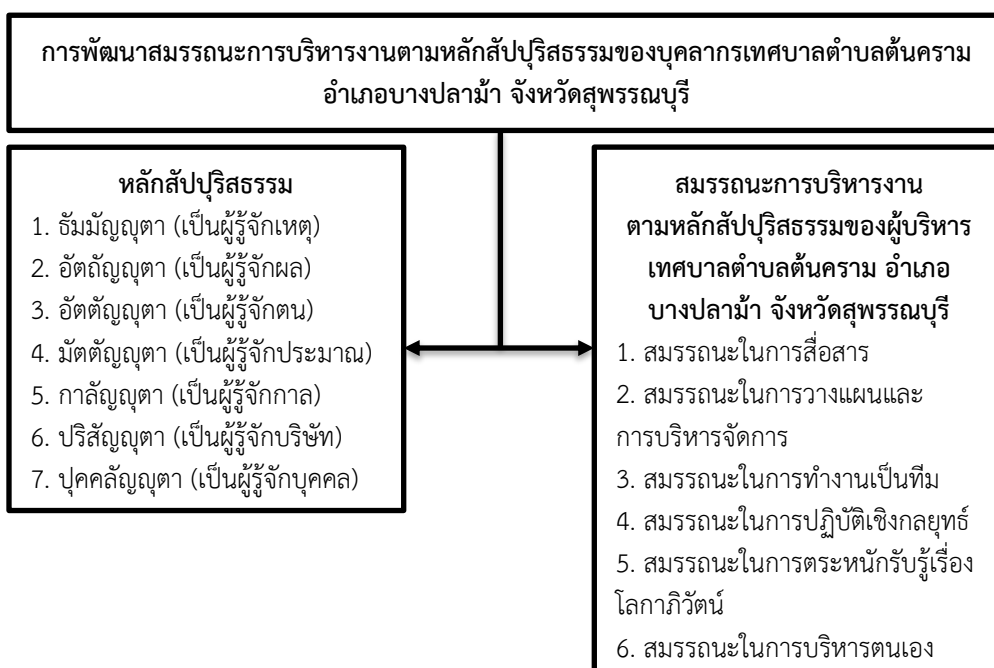
1. ระดับสมรรถนะการบริหารงานตามหลักสัปปริสธรรมของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า สมรรถนะการบริหารงานของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด คือ สมรรถนะในการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ สมรรถนะในการวางแผน และการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก และสมรรถนะในการปฏิบัติเชิงกลยุทธ์ อยู่ในระดับมาก โดยมียุทธศาสตร์น้อยที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของชนทอง วัฒนะประดิษฐ์ (2563) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้างวิศกรสันติภาพท้องถิ่น ที่ส่งผลต่อการสร้างสรรคชุมชนให้เกิดสันติสุข พบว่า การพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมดังกล่าวช่วยเสริมทักษะการแก้ไขปัญหาและการประสานงานระหว่างภาคส่วนในชุมชน ส่งผลให้เกิดความร่วมมือและบรรยากาศแห่งสันติสุขในพื้นที่อย่างยั่งยืน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อสมรรถนะการบริหารงานตามหลักสัปปริสธรรมของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มี เพศ ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ รายได้ และอาชีพ แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะการบริหารของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของชินเดช อนันต์โสภณ (2565) ได้วิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของส่วนบริการลูกค้าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา บริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติจำกัด (มหาชน) พบว่า การบูรณาการหลักพุทธธรรมช่วยเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและเพิ่มความสามารถในการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้บุคลากรมีความอดทน เมตตา และสามารถสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้าได้มากขึ้น

3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานตามหลักสัปปริสธรรมของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถสรุปได้ ดังนี้

การส่งเสริมอรรถัตถุตา คือ การรู้จักตนผ่านการประเมินและสะท้อนตน เพื่อเข้าใจบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน อัมมัญญตา คือ การรู้จักเหตุ ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และใช้ข้อมูลอย่างมีเหตุผล อรรถัตถุตา คือ การรู้จักเป้าหมาย มุ่งเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางและกำหนดเป้าหมายที่วัดผลได้ มัตตัญญตา คือ การรู้จักประมาณ ใช้ทรัพยากรอย่างพอเพียงและควบคุมตนเองอย่างสมดุล กาลัญญตา คือ การรู้จักเวลา ฝึกวินัยและการจัดสรรเวลา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ปริสญญตา คือ การรู้จักบริบทของชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ปุคคลัญญตา คือ การรู้จักบุคคล บริหารคนตามลักษณะเฉพาะด้วยเมตตาและความเข้าใจ จากผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของพระยาศิลป์ ยุธสิปโป (2562) เรื่อง การบริหารงานโดยการประยุกต์ใช้หลักสัปปุริสธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค้อ อำเภอบางพลาม จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การประยุกต์หลักสัปปุริสธรรมในการบริหารช่วยส่งเสริมสมรรถนะบุคลากรท้องถิ่นให้เข้าใจบทบาท ตัดสินใจมีเหตุผล ใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม และบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการพัฒนาในมิติภาวะผู้นำ การวางแผน ประสานงาน และการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักพุทธธรรมอย่างเป็นระบบ

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 กล่าวโดยสรุป การพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานของบุคลากรเทศบาลตำบลต้นคราม โดยยึดหลัก สัมปยุตธรรม เป็นแนวทางสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้ 1. ส่งเสริมความรู้และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง (ธัมมัญญา) เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามหลักกฎหมายและหลักธรรมาภิบาล 2. กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการทำงานอย่างชัดเจน (อัตถัญญา) เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการพัฒนาองค์กรและบริการประชาชน 3. พัฒนาตนเองและตระหนักถึงศักยภาพของบุคลากรแต่ละคน (อัตตัญญา) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง 4. บริหารจัดการทรัพยากรอย่างเหมาะสม (มัตตัญญา) โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรขององค์กร 5. บริหารเวลาและปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ (กาลัญญา) เพื่อสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ทันทั่วทั้ง 6. สร้างความเข้าใจในบริบทของชุมชนและสังคม (ปริสัญญญา) เพื่อให้สามารถพัฒนานโยบายและแผนงานที่เหมาะสมกับท้องถิ่น 7. พัฒนาทักษะการบริหารบุคคลและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (ปุคคลัญญา) เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีและความร่วมมือภายในองค์กร

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง บุคลากรมีสมรรถนะสูงขึ้น สามารถบริหารจัดการงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานของเทศบาลเป็นไปอย่างโปร่งใสและมีประสิทธิผล ประชาชนได้รับการบริการที่มีคุณภาพ และเกิดการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

การนำหลัก สัมปยุตธรรม มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะบุคลากร จะช่วยยกระดับการบริหารงานของเทศบาลตำบลต้นครามให้มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของประชาชนได้ดีขึ้น และนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นที่มั่นคงและยั่งยืนในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรส่งเสริมการเรียนรู้และอบรมบุคลากรเกี่ยวกับหลักสัมปยุตธรรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาทักษะและสร้างความตระหนักในบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรม
2. ควรปรับปรุงกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยนำหลักสัมปยุตธรรมมาใช้เป็นเกณฑ์ เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบในการทำงาน
3. ควรสนับสนุนการทำงานเป็นทีม โดยจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรและประชาชนตามหลักสัมปยุตธรรม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรจัดอบรมหลักสูตรปฐมนิเทศอย่างต่อเนื่องทุกระดับ โดยเน้นการประยุกต์ใช้ในงานจริง เช่น การตัดสินใจเชิงจริยธรรมและการบริหารทีม
2. ควรจัดตั้งทีมผู้เชี่ยวชาญเพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาคุณธรรมพร้อมปรับแผนตามผลการดำเนินงาน
3. ควรส่งเสริมการใช้หลักสูตรปฐมนิเทศในการแก้ปัญหาชุมชนร่วมกับประชาชนเพื่อสร้างความยั่งยืนในการพัฒนา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การเปรียบเทียบสมรรถนะการบริหารงานตามหลักสูตรปฐมนิเทศในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทต่าง ๆ ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบระหว่างเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ เพื่อให้เห็นความแตกต่างหรือแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาสมรรถนะในแต่ละบริบท
2. การวิจัยเชิงลึกด้านคุณลักษณะผู้นำที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักสูตรปฐมนิเทศ ศึกษาบทบาทของผู้นำองค์กรในฐานะต้นแบบในการปฏิบัติตามหลักสูตรปฐมนิเทศและผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคลากรในองค์กร เพื่อสร้างแบบจำลองผู้นำที่ส่งเสริมคุณธรรมในการบริหารงาน
3. การพัฒนาเครื่องมือวัดสมรรถนะการบริหารงานตามหลักสูตรปฐมนิเทศควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนาแบบวัดที่มีความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ในการประเมินระดับสมรรถนะตามหลักสูตรปฐมนิเทศ เพื่อใช้ในงานวิจัยและการประเมินผลการพัฒนาบุคลากร

เอกสารอ้างอิง

- ชั้นทอง วัฒนประดิษฐ์. (2563). *การพัฒนาสมรรถนะผู้นำด้วยรูปแบบนวัตกรรมการสร้าง วิศวกรสันติภาพท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสร้างสรรค์ชุมชนให้เกิดสันติสุข* (รายงานการวิจัย). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ชิดเดช อนันต์โสภณ. (2565). *การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะบุคลากรของส่วนบริการลูกค้าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา บริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติจำกัด (มหาชน)* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: เทพเนรมิต.
- เทศบาลตำบลต้นคราม. (2568). *รายงานผลการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล ประจำปี พ.ศ. 2567*. สืบค้น 15 เมษายน 2568, จาก <https://shorturl.asia/ofzb0>

- ปัญญาวุธ บุญสิทธิ์. (2567). การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรสายงานผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดนครพนม. *Interdisciplinary Academic and Research Journal*, 4(5), 365-380.
- พระยยุทธศิลป์ ยุทธสิปป. (2562). การบริหารงานโดยการประยุกต์ใช้หลักสัปปริยธรรม 7 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านค้อ อำเภอโพนสวรรค์ จังหวัดนครพนม (วิทยานิพนธ์ พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.(2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ศูนย์กลางองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่อยู่อาศัย. (2568). รายงานประชากรและบ้านปี 2567. สืบค้น 15 ตุลาคม 2567, จาก <https://housingkc.nha.co.th/th/inter>
- เสถียร ปวงสุข. (2564). สมรรถนะด้านการบริหารของผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ*, 14(2), 57-70.